

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitor egyszeri hirdetés 20 fill. Többhastós hirdetés jutányosabb. Nyilvánt. minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.

Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézet
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Thököly hamvai.

Késmárki gróf Thököly Imre hamvai elhelyezése ügyében — mint tudjuk — Késmárk és Eperjes városok elkeseredett harcot vívtak egymással. Hogy már az irodalom terére sodort áldatlan küzdelemnek vége legyen, a miniszterelnök egy országos bizottságot hívott össze, mely Thököly hamvainak elhelyezése tárgyában végleges döntést hozzon. A bizottság megállapodásra is jutott s határozatát jegyzőkönyv alakba foglalt memorandumban terjesztette fel a minisztertanácshoz. Az érdekes memorandum — melyet a minisztertanács egyhangulag elfogadott s mely jelenleg szentesítés végett a Felkéshez van felterjesztve — a következő:

Az országos Thököly-bizottság 1906. május 22-ikén d. u. 5 órakor a Magy. Tud. Akadémia kistermében tartott ülésének

jegyzőkönyve.

Jelen vannak: dr. Zsilinszky Mihály v. b. t. t., akadémiai tag elnöke alatt, dr. Thaly Kálmán és dr. Thallóczy Lajos akadémiai tagok, mint a magas kormány megbízottai; dr. Mikler Károly jogakad. dékán, mint Eperjes város; ifj. Draskóczy Lajos ev. lelkész, dr. Flórián Károly, mint az eperjesi evang. egyház kiküldöttei; — Burgján Aladár orsz. képviselő, mint Késmárk város; Dianiska Frigyes ev. lelkész és dr. Opper Jenő, mint a késmárki ev. egyház megbízottai.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Opper Jenőt kéri fel. Felolvassa dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknek hozzá intézett leiratát, mely szerint ülésünk célja, hogy Thököly Imre hamvai elhelyezése körül Késmárk

és Eperjes között megindult vitában lehetőleg egyértelmű megállapodást hozzon létre.

Felkéri a küldötteket véleményeik előadására.

Késmárk nevében Burgján Aladár kéri az eperjesi kiküldötteket, hogy mivel Késmárk elsőbbségi jogát úgyis elismerik Thököly hamvaihoz, álljanak el követeléseiktől. Dr. Mikler Károly kijelenti, hogy ők elismerik ugyan Késmárk elsőbbségét, de a hazafiatalanság vádjánélkül követeléseiktől el nem állhatnak.

Az eperjesi kiküldöttek kérelmére felolvasásra kerül a Múemlékek Országos Bizottságának ez ügyre vonatkozó három szakértői véleménye, úgyszintén Eperjes és Késmárk városok memorandumai.

Eperjes kiküldöttei előadják, hogy a hamvak elhelyezésére legalkalmasabbnak tartják a késmárki Thököly-kápolnát; mivel azonban e tekintetben nagy nehézségek merülnek fel, a késmárki új ev. templom pedig úgy művészeti szempontból, mint későbbkorúsága miatt erre nem alkalmas, szükségképpen az eperjesi ev. templomnak kell előtérbe lépnie.

Késmárk kiküldöttei ezzel szemben tiltakoznak az ellen, hogy nagy költséggel épült új ev. templomuk a hamvak elhelyezésére nem lenne méltó hely. Hivatkozva történelmi jogaikra és a szakértői véleményre, kéri a bizottságot, hogy a hamvak számára a késmárki új ev. templomot jelölje ki.

Thaly Kálmán ezután előadja véleményét, mely szerint ebben a kérdésben a történelmi szempont a döntő.

És tényleg egy város sincs annyira összefűződve Thököly nevével, mint Késmárk. Késmárk volt a Thökölyök ősi fészke, ott volt

családi sírhelyük, Thököly Imre édes atyja is ott kívánt pihenni. Késmárk és Thököly Imre közötti szoros kapcsolatot hirdeti az izmídi hatalmas sírkő, melynek felirata «késmárki» gr. Thökölyt említi. Késmárk történelmi jogai tehát kétségen felül állnak Hogy Eperjes, bár később, de annál buzgóbban szintén fellépett Thököly hamvai megnyerése végett, — jól tette, az csak becsületére válik; — hisz' Homeroszért is hét város versengett! Épp úgy dicsérendő Eperjes hazafisága, midőn az 1687-iki esztendő vértanúit és azok emlékét ünnepli, hiszen ők is szoros összeköttetésben vannak Thököly ügyével. Tagadhatlan, hogy a késmárki új ev. templom nem a legsikerültebb művészi alkotás és hogy a régi várak helyén fekszik, de ez nem döntő momentum; sőt ellenkezőleg a régi ev. fatemplom és a késmárki vértanúk sírjának közelsége ismét egy új érv Késmárk mellett, mert e környezet az új ev. templomra történelmi kegyeletességű fényt vet. Ő tulajdonképpen a késmárki Thököly-kápolnát tartaná a hamvak legméltóbb nyughelyének, hisz' az mauzoleumnak épült. Thököly Imre anyja is ott nyugszik, — a végrendelettel sem ellenkeznek, mert templom és kápolna között a különbség csak kvantitatív. De sajnos, a kápolnába való elhelyezés körül oly nehézségek merülnek fel, melyeket, ha egyáltalában — úgy csak évek múlva lehetne eloszlatni, — addig pedig Thököly hamvait bizonytalanságban hagyni nem szabad. Igaz ugyan, hogy neki is aggályai voltak az új ev. templomra vonatkozólag, de szakértői vélemények alapján meggyőződött arról, hogy kellő átalakítások által az új ev. templom a célnak teljesen meg fog felelni. A maga ré-

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Herfurth József ifjúkora.

— A megboldogult híres kollégiumi professzor naplójegyzeteli ifjúkorából. —

Közíró: Frenyó Lajos.

(Folytatás.)

Nevelősködésem.

1842. tavaszáig a szülői háznál éltem, talán csak henyéltem. Nem is maradt meg ebből az időből semmi emlékemben, kivéve a fent említett, Kolbenheyerrel folytatott művelő társalgást. Tavasszal elfoglaltam a nekem felajánlott tanítói állást br. Podmaniczky János Mariska leányánál Rákoskeresztúron. Furcsa úr volt ez az illusztrissimus; mondták, hogy embergyűlölő és gyótró.

Nevelő legyek egy serdülő leánynál? Gouvernante-ról hallani sem akart. Nekem nem igen tetszett az állás és én sem a bárónak. Nagyon «petit maitre» voltam neki és öcscsének Lászlónak. Hosszabb, hullámos haját és «strupflit» viseltem, szóval «petit maitre» voltam. A falusi nótáriusnak tanácsolta, ne engedje fiának, hogy

velem társalkodjék, mert én veszedelmes forradalmi ember vagyok, miáltal izolálni akart. De egyebekben is könnyen összekocczantunk; hanem azóta jól fértünk meg egymással. Igaz, hogy ebben nagy része volt a báró házi-barátjának, a szívre, észre, tudományra nézve jeles Petényi Salamonnak, a nagy ornitholognak, kinek elpanaszolta a báró, hogy «tölem fél; nem szabad vele tréfálni; engedni kell». Szóval igen jól folytak dolgaim és a világ csudálkozott, hogy én másfél évig nála maradtam. Nem avatkozott a tanításba; azt sem akarta, hogy az öreg házi-kisasszony jelen legyen a leckeórákon, noha én kívántam. Igaz, hogy búcsúzásunkkor bevallotta: «Heteken át a szomszéd szobából, sőt a kulcslyukon megfigyeltem magokat».

Mint mondtam: furcsa egy ember; a végleteknek találkozására; maga és sok más iránt fukar, de bőkezű is, kivált szegény pap- és tanító-özvegyek iránt, ki nem szerette, ha megtudták, kitől jött az adomány. Midőn 1842/3-ban rossz termés következtében a gabona ára felszökött, a báró a pesti mérőt 15 garassal olcsóbban adta a piaci áránál, de csak a közvetlenül élvezőknek; azért egynek soha sem adott többet öt mérőnél, s paraszt

ágensei voltak az ellenőrök. 1848-ban egy honvédzászlóalját saját költségén ruházott fel. Egyedül én kaptam reggelenként kávét, ebédre egy pint finom bort, még ha vendég is volt a háznál; édes vizet, mert savanyú nem volt; de az eperjesi borkúti minden nem savanyú vizet megutáltattam velem, hiszen akkor még én nem tudtam, hogy izlik a német víz. Nagyon resteltem, azért összebészéltünk Petényivel, hogy Mariskát születésnapján köszöntse fel; én koccintásra kértem a bárót s a bornemisza ki nem térhetett a kérés elől; nem is tért ki, hanem a megtöltött poharat kedves leánya egészségére kiitta, felvidult, mire én másnap feldicsértem, hogy sokkal frissebb, jobb színben van, a mit Petényi megerősített. A báró ezentúl kevés bort ivott s vendégeinek is adatott. Frissebb, fiatalabb lett s ez volt a döntő. Nem is félt annyira a haláltól senki, mint ő, és élt 100, mások szerint 103, sőt 106 évet.

A mi a tanítást illeti, én a tantárgyakat magam szövegeztem; akkor még ritka volt a magyar tankönyv, különösen gyermekek és leányok számára. Főszílyt fektettem a stilsztikára, kivált a helyesírásra, a

Reggelizés előtt felpohár

Schmidthauer-féle radio-activ

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2–3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás: gyomorbetegségeknek és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium-tartalmának köszöni, a mely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miért is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel — Fő-szétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Kapható Eperjesen Bohrandt J. W., Holénia B. és minden jobb gyógyszerár- és fűszerüzletben: kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Az egyedüli természetes keserűvíz, a mely kis üvegben is kapható.

széről leghelyesebbnek vélné, ha a templom falát áttörvén, ahhoz egy barok-stilű kápolnát építenének. *A mi pedig Eperjes hősi ellenállását illeti, ő mindig nagyrabecsülte Eperjes érdemeit, de tekintetbe kell azt is venni, hogy mindig erősebb vár volt Eperjes, mint Késmárk és így azt sikeresebben lehetett védelmezni, mint a gyengébben megerősített Késmárkot.*

Késmárk történeti jogainak elsőbbségét elvitatni nem lehet s ő, mint történész, már a Thököly névnek Késmárkkal való összeforrása miatt is, az összes felhozott indokok tekintetbe vételével Késmárkra adja szavazatát.

Thallóczy Lajos a következőkben terjeszti elő véleményét:

„Néhai Thököly Imre fejedelem hamvainak hol leendő eltakarítása ügyében nézetemet a következőkben vagyok bátor összefoglalni: Nemzeti történelmünk nagyjai tetemeinek elhelyezését illetőleg a nemzeti kegyeletet szerény nézetem szerint, csak két szempont irányíthatja. Egyik szempont az, a melyik szem előtt tartja, hogy itt nemzeti történelmünk úgyszólván első sorban érvényesült alakjainak elhelyezéséről van szó, a kik iránt a nemzet osztatlan kegyeleme nyilvánul. Ha ezt tartjuk szem előtt s tekintetbe vesszük, hogy fővárosunkat telíteni kell nemzeti történelmi tartalommal, a leg-egyszerűbb és célra leginkább vezetőbb eljárás lenne, hogy helyezzük el Thököly hamvait valamelyik budapesti ág. h. ev. egyházba. Erről azonban ma már szó nem lehet, mert határozott választ követelő kérdés előtt állunk és e kérdés a válaszolónak csak azt engedi meg, hogy vagy Eperjesre vagy Késmárkra adja szavazatát. A kérdés illetően feltevése a másik szempontra vezet és ez a kegyelet úgynevezett történelmi oldalának megfelelő intézkedés szempontja.

Tisztelt értekezlet! A kegyelet megnyilvánulásában is okszerű szempontokat kell keresnünk és követnünk. Itt nincs annak helye, hogy Thököly Imre életének egyes fázisait vizsgáljuk, hogy kikapjuk viharokkal, szenvedésekkel teljes életpályájából azon mozzanatokat, melyeket az egyik vagy másik szempont szerint csoportosíthatunk; itt arról van szó, hogy melyik részen nyilatkozik meg az okszerűség. Thököly Imre családja Késmárkról ered, családjának előneve «késmárki», ő is ott született, ezek a momentumok, ha a kérdés eldöntésében a történeti

kegyeletet a családi tekintetekkel arányosan akarjuk érvényesíteni, szerény nézetem szerint, feltétlenül Késmárknak adják meg azt a jogot első sorban, hogy Thököly hamvaira reflektáljon. Teljesen elismerem azt, hogy Thököly végrendeletében a passzus, mely így szól: «Ebben a Törökországban, ha később terjedne is, temetésemet ne, hanem vagy Erdélyben, vagy Magyarországon kivitetvén egy lutheránus kerített kulcsos városnak templomában temetessen, emlékezetemnek koporsója felett zászlót és epitaphiumot is tétetvén» — szó szerinti szövegét nézve, megengedi azt a feltevést, hogy Thököly hamvai végakarata értelmében bármely magyarországi vagy erdélyi lutheránus templomban elhelyeztessenek. Nem akarom én a végrendeletet hermeneutikával bármely irányban az egyik vagy másik fél javára értelmezni, azonban engedje meg a tisztelt értekezlet, hogy szíves figyelmét arra a lélektani momentumra irányozzam, melyben Thököly leledzett, midőn e végrendeletét megírta. Végrendeletéből bizonyos, hogy végső óhajta, hogy ne török földön, hanem magyar földön nyugodjék és pedig egy lutheránus templomban. Már most honnan van az, hogy ő nem nevezett meg semmiféle pozitív helyet, a hova kívánczolt volna? A száműzött, kegyelemkenyéren élő fejedelem szemei előtt lebegett az akkori Magyarország állapota. Reménykedett ugyan mostoha fia vállalatának sikerében, de az akkori időben nem remélhette, hogy végső rendelkezéseit pontosan végre is hajthassák. Azt ő tudta legjobban. Midőn 1670. december havában Árvaváralját ostromolták a német hadak, atyja Thököly István december 3-ikán történt halálát megelőzőleg végrendeletében meghagyta, hogy Késmárkra vigyék tetemeit, a Thököly-féle őrség december 10-ikén feladván a várat, kikötötte feltételül, hogy ura holttestét Késmárkra kísérhesse, de atyja ebbeli akaratát még sem hajtották végre. Azért, vagy mint Thaly Kálmán gyanítja, azért, mert mint Erdély választott fejedelme, esetleg Erdélyben akart eltemettetni, — volt mindegy a fejedelemnek, hogy hova temessék magyar földön és azért szól oly általánosságban ez a passzus. Ma azonban, a midőn Késmárk városa akarja, tudja is végrehajtani ezt az általánosságban tartott akaratot és pedig a történeti jogosultság legerősebb indokaival, feltétlenül Thaly

Kálmán tisztelt barátom nézetéhez kell csatlakoznom és a *Késmárkon* való eltemettetés mellett szavaznom.

Elismerem azonban Eperjes város nemességét, indokainak tisztaságát, és csak a kegyelet nemességének tudom be, a midőn oly követésre méltó készséggel akart e szerencsétlen fejedelemnek abban a városban, a hol oly jól érezte magát, utolsó menhelyet nyújtani.

Ezek után az elnök kimondja határozatképpé, hogy, miután a bizottság nagyobb része Késmárk mellett foglalt állást, a késmárki ág. h. ev. új templomot ajánlja a kormánynak Thököly Imre nyughelyéül.

Jegyezte: **dr. Opper Jenő**, biz. jegyző. A biz. nevében: **dr. Zsilinszky Mihály**, biz. elnök.

H I R E K.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Tergina Gyula* hevesvármegyei tanfelügyelőt Eperjesre helyezte át.

— **Kinevezés.** A magyar kegyes-tanítórend rendkormányja, a megboldogult Schichmann Endre helyére, a kisszebeni kegyesrendi gimnázium igazgatói állására *Holzinger Imrét* nevezte ki, a ki 27 évvel ezelőtt ott kezdte meg tanári működését.

— **Hymen.** *Mikler Szerénát*, a helybeli áll. tanítónőképző intézet tanítónőjét eljegyezte *Hamrák Béla*, selmeczbányai főgimnáziumi ev. vallásánár.

— **Eljegyzés.** *Fabinyi Margit* úrleányt eljegyezte *Bersevics Jenő* határrendőrségi fogalmazó, bártfai lakos.

— **Bubics püspök állapota.** Kassa ősz püspöke, kinek ügyével a közvélemény legutóbb annyit foglalkozott, jelenleg Badenben tartózkodik. Az ott időző magyarok nagy érdeklődéssel viseltetik az agg püspök iránt, ki a fürdőigazgató társaságában majdnem naponként látható a telepen. Nagyon törődöttnek látszik, bár egészséges. A mint a környezetében beszél, elméje már annyira meggyöngyült, hogy minden dolog iránt a legnagyobb apatiával viseltetik. A püspök állapotáról rövid időközökben a fürdőigazgatóság értesíti a kassai egyházmegyét.

— **Eperjesi temetés Beregszászon.** Egy kegyeletesen szép és megható temetési szertartás folyt le e hó 23-ikán, délután Beregszászon. Akkor kísérték utolsó útjára a ref. temetőbe Kálmán fia lakásáról özv. *Pap Kálmán* né, szül. *Zámbory Róza* úrnőt, azt a régebben Eperjesen általánosan tisztelt és szeretett matrónt és páratlan jó anyát. Egy régebbi tüdőgyulladás vett végett e hó 21-ikén az utolsó évekig munkás életének. Valaha nagy időket élt, s csak férje halála után 30 éves özvegyiségében volt nagy része az élet nehéz küzdelmeiben. Nejeikkel is személyesen megje-

földrajza, történetre és erkölcsstanra; az utóbbit illetőleg emlékszem, hogy Krug szerint szerkesztettem. Mária igen eszes leány volt és fiútermészetű, azért ajánlottam a bárónak, hogy gouvernante-ot tartson; nem tette és a leány mint asszony is nagyon férfias maradt.

Csak még az elválásról néhány szót. Az «illustrius» — nagyon szívesen vette ezt a címzést — noha csak «magnificus» kompetált volna neki, tudta, hogy szegény létemre azért nevelősködöm, hogy pár száz forintot szerezhessék német egyetemek látogatásainak költségére. Másfél év múlva felmódotam; számoltunk. «Mivel tartozom önnek?» kérdé a báró. «Évi 700 frttal (akkor minden váltópénzben ment) s ha báró úr meg lesz velem elégedve, 1000-rel», mondtam én. «Őn ezen idő alatt nem vett ki fizetéséből semmit; íme itt az 1000 frt.» Én mindig takarékos ember voltam s a hogy hozzá kerültem, édes jó szüleim bőven felruháztak, sőt pár forintot is adtak s néhány forintot még diákkori instruktorságomból is megtakarítottam. Ellátva lévén mindennel, és ha Pestre mentem a báróval, négy huszast kapván napi étellemezésre, azt lelkiismeretesen s az akkori árakhoz képest fényesen el is költöttem, színházba is mentem, míg ő maga reggel fél-zsemlyét és egy pohár tejet, ebédre a «Két pisztoly»-nál frugalis ebédet, este a zsemlye másik felét és ismét egy pohár tejet fogyasztott el s így alig költött el egy huszsnál többet. Feledhetetlen előttem jóságos nevetése, a mi igen ritka eset volt nála, midőn comparálta kiadásainkat: «Lássa, maga a báró, én pedig a praefectus vagyok... De térjünk vissza. A bárónak, úgy látszik, az én gazdálkodásom nagyon tetszett, és igen valószínű, hogy ez volt a legfőbb oka, talán mondhatom, rokonszenvének. «Önnek

nincs órája», monda, «én közelebb unokaöcsémnek Kosztolányi Pistának (tanulótársam Eperjesen és utóbb társam a berlini egyetemen) egy arany cylinder-órát (nagy újság akkor) ajándékoztam; emlékül önnek is olyat szántam». «Illustrissime tudja, hova szándékozom; már most azt is tudja, hogy gavallér nem vagyok, óra nélkül el lehetek: adja kérem inkább az árát.» Ekkor másodikban láttam mosolyogni, tudott ő jóságosan is tekinteni az emberre, megveregette vállamat és adott 100 pengőforintot. Így váltunk el, azután is jóakaróm maradt s később is gyakran találkoztam vele, mikor Németországból hazatérve, egy tölre Lónyay Gáborhoz kerültem nevelőnek Pestre. Bizalmával megtisztelt, panaszát elmondotta előttem, 1848-ban a honvédszázalaj felruházása alkalmából is vele jártam a posztó megrendelése végett.

Utóbb tanár koromban az eperjesi alumnealis supplicansnak bőkezűen adott s mindig monda: «Ezt Herfurth kedvéért teszem; köszöntöm őt, látogasson meg». Csak kétszer történt meg, hogy meglátogattam: a pátens bukásakor és egy egyetemes egyházi gyűlés alkalmával. Nagy családi panaszai voltak.

Mindezt azért írtam le oly bőven, mert kedves kötelességemnek tartottam ezt a furcsa embert igazi mivoltában feltüntetni, ki sok másnak, de leginkább önmagának volt gyótrója s a ferde, kemény nevelésnek áldozata; anyja ugyanis generálisnak özvegye volt, ki úgy bánt gyermekeivel, mint a mult században bántak a katonával.

J é n á b a n.

Visszakerülve Eperjesre, szerény felkészülés és jóságos szüleimtől vett szívetrázó búcsú után, — egyetlen

gyermekük voltam, — 1843. szeptember elején tabulae regiae juratus notarius számára kiállított, két évre szóló útlevéllal a jénai egyetemre indultam, mert még ekkor is csak nagynehezen és hosszú utánjárással lehetett diákembernek egyenesen külföldi egyetem látogatására szóló passzust megszerezni. Pesten megállapodván, br. Podmaniczky János ajánlatára megkaptam az egyetemes egyházi gyűlés által nem rég alapított Lissóvényi-féle 60 frtos ösztöndíjat. Második megállapodásom Pozsonyban történt, hol nagyszámú ismerőseim társaságában — kivált a gömői, sárosi és abaúji jurátusokkal — tíz napon át mulattam: az országgyűlési tárgyalásokra eljárta, ott ilgeneztem és megszegttem, s Pozsony gyönyörű vidékét megtekintettem.

Bécsben megállottam s az eperjesi lelkész fiánál: Schwarz Edmundnál, egy cancelláriai kishivatalnoknál ingyen laktam. Nem mondhatom, hogy ekkor nagyon érdekelték volna múzeumai; hogy is, hiszen «ignoti nulla cupido», az a sok mülkincs elbódított, de az ABC-jöket mégis megtanultam. Egyedül az István-templom tornya imponált és Mödling táján Brühl gyönyörködöttem. Hogy őszinteségemet folytassam, bevallom, hogy éppen Bécsben kezdtem pipázni, mert akkor még Bécsben tilos volt az utcán dohányozni.

A Burg-színház elragadott; La Roche: «Sohn der Wildniss» cz. darabját láttam benne. Magában a Burgban a jóságos király egyszerű dolgozószobája megnyerte tetszésemet, szívem indulatai eltűntek; még a porzó sem volt letörölve, nem régen hagyhatta el az asztalt, melyen azonban Hans Jörgel egy füzete fel volt ütve; csak egy dolog zavart meg kissé, t. i. a falon függött a vad karlista Zumalen Carregin aquarell

lent szálas budapesti dr. Pap K sége utolsó letére válna lomnak, s A gyászház után Bortn lelkész, vol hű anya ke náli imát telligenciái kir. tanfelü tanár jelen gyászoló c a ritka jó és nagyszá vetkező gy szívvél tud számú rok len édesan röi Pap K július 21-i natos özv elhunyt. A 5 órakor Battyányi ref. sírkert 1906. júliu lékét! Dr. dr. Pap K József né Hepll Giz Pap Annu mint unok — M zeum rend ünnepele ban, hane kassai Rá büszkesége Sárosvárm fog szolgál — Le sen. Az intézetébe beli és vi este 6 órak 25-ikén re mint a te lyamán pi hozni: úg lése és é évben tar nők; de akarat ke saját, ha igaz bold képe. Kr ban pl. a Libussa melyek voltak. D Adolf sz jobban nyárspol pázsiton csirkéből gyasztva megkíná számú c hetetlen fullasztó Igaz, Búcsúzás sem látt olcsóság olcsóbb hónapra 4 váltóg karimájá nak nev mégis r szobáért már per Bécs szőr — ernyős tunk Pr igazán hamistó

lent szálás fiaiban nagy öröme volt. Egy dr. Pap József budapesti ügyvéd, egyetemi tanár és kamarai titkár, dr. Pap Kálmán kir. törvényszéki bíró, kinél özvegy-sége utolsó éveit töltötte s Pap Sándor állatorvos becsületére válnak önönmaguknak, családjuknak és a társadalomnak, s Róza nevű testvérük, férjzett Dörnerné, mindnyájunk általános tiszteletének tárgya volt Eperjesen. A gyászháznál a ref. dalárda összhangzatos gyásznéke után Bortnyik György tiszavidéki alesperes és kölcsei lelkész, volt eperjesi theologus meghatóan szép és a hű anya képét híven megrajzolt beszédet, illetve a sirnáló imát mondott. A temetésen Beregszász városa intelligenciájának színe-java, Eperjesről *Matavovszky* Béla kir. tanfelügyelő s dr. *Szlávik* Mátyás theol. dékán-tanár jelent meg. A ref. dalárda gyönyörű éneke s a gyászoló család és mindnyájunk hű kegyelete kísérte a ritka jó nőt és hű anyát távol eperjesi otthonától és nagyszámú rokonaitól utolsó útjára. A család a következő gyászjelentést adta ki: „Fájdalomtól megtört szívvel tudatják az alólirottak úgy a maguk, mint a nagyszámú rokonság nevében, hogy forrón szeretett felejtethet-ten édesanyjuk, nagyanyjuk, illetve anyósuk: özv. szendrői Pap Kálmán szül. rétei Zámory Róza úrnő f. évi július 21-ikén d. u. 7 órakor, áldásos élete 68-ik, bánatos özvegy-sége 30-ik évében az Úrban csendesen elhunyt. A drága halott hült tetemei f. hó 23-ikán d. u. 5 órakor fognak az ág. ev. egyház szertartásai szerint a Battyány-utca 20. sz. alatti gyászszobából a helybeli ev. ref. sírkertbe örök nyugalomra tételni. Kelt Beregszász, 1906. július hó 21. Béke és szeretet vegye körül emlékéit! Dr. Pap József, Dörner Márton szül. Pap Róza, dr. Pap Kálmán, Pap Sándor, mint gyermekei; dr. Pap Józsefné szül. Makoviczky Gizella, Pap Sándorné szül. Heppel Gizella, mint menyei; Dörner Márton, mint veje; Pap Annuska, ifj. Pap Sándor, Pap Mariska, Pap Gizike, mint unokái.”

— **Múzeum-megnyitás.** A Sárosvármegyei Múzeum rendezése már nagyon előrehaladt. A megnyitónappal az eddigi tervtől eltérőleg nem jövő hónapban, hanem csak *szeptember elején* fog megtartani, a kassai Rákóczi-ünnepélyvel kapcsolatban. A múzeum büszkesége lesz nemcsak Bártfa városának, hanem egész Sárosvármegyének, tanulságos és érdekes látványul fog szolgálni a fürdővendégeknek.

— **Lelki gyakorlatok tanítónők számára Eperjesen.** Az Angolkisasszonyok eperjesi „B. Mariae V.” intézetében három napi lelki gyakorlatok tartanak helybeli és vidéki tanítónők számára. Augusztus 21-ikén este 6 órakor kezdődnek, folytatólag aug. 22., 23., 24-ikén, 25-ikén reggel közös szent áldozással végződnek. Valamint a testi munkában kifáradt erőket a szünidő folyamán pihenés, üdülés és fürdők által iparkodunk helyrehozni: úgy a léleknek is szüksége van üdülés-, felrészülésre és ezt a lelki gyakorlatok eszközlik. Az iskolai évben tanítással elfoglalva, nem érnek rá a jó tanítónők; de a szünidő folyamán csak egy kis buzgóság, jóakarattal kell és eleget tehetnek e felhívásnak, mely nemcsak saját, hanem a gondjaikra, nevelésükre bízott lelkek igaz boldogságát is célozza. Hozza Isten minél szá-

mosabban őket! Lakást és teljes ellátást naponként 2 koronáért az intézetben kaphatnak. Jelentkezni az intézet főnöknőjénél, legkésőbb augusztus 14-ikéig, kell. Ezt követik tanítók számára szintén a három napi lelki gyakorlatok, melyeket ft. *Zaborovszky* Béla esperes-plébános rendez az eperjesi Ferencz-rendűek zárdájában. Kezdeté 25-ikén délután 6 órakor. Mindkét szent gyakorlatot ft. *Hörl* Gyula, Jézus-társasági atya, tanár Kalocsán, tartja. *Angolkisasszonyok főnöknője.*

— **Kassa új polgármestere.** A július 25-ikén délután megtartott városi közgyűlés a bizottsági tagok rendkívüli érdeklődése mellett folyt le. A tárgysorozat második pontja a polgármester-választás volt, melyre összesen 103 szavazatot adtak le a két jelöltre. Az eredmény ez: Éder Ödönre 63 szavazatot esett s dr. Szentlélek Gyula polgm.-helyettesre 35, üres 3 s így 28 szavazattal Éder Ödön választott meg polgármesternek, a kit nagy éljenzéssel üdvözölt a közgyűlés, midőn az értekező bizottság kíséretében megjelent s megtartotta székfoglalóját, melyet mindegyre felhangzott lelkes éljenzéssel kísért a közgyűlés. A választást Kassa közönségének a dóm harangjai hirdették ősi szokás szerint.

— **Bártfa emlékünnepe.** *Kéler* Béla bártfai születésű zeneszerzőnek szülőházát megörökítő emléktáblának a leleplezését aug. 12-ikére tűzte ki a Kéler-bizottság. Az ünnepély hivatalos része Bártfa városban kezdődik d. e. 1/2 11 órakor, a melyen résztvesz a fürdőben tartózkodó szatmári honvéd-gyalogezred zenekara Kővér Dezső karnagy személyes vezetésével. *Kéler* zeneművészeti jelentőségét és az ünnepély fontosságát *Jaschik* Álmos fogja méltatni. Dr. Vas Antal pedig, mint a Kéler-bizottság elnöke, a város gondozásába adja az emléktáblát. Az emléktábla *Markov* Béla neves szobrász műve. Este 8 órakor hangverseny lesz Bártfafürdőben. A hangversenyt tánc követi.

— **Az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesület tízéves jubileuma.** Az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesület július 25-ikén választmányi ülést tartott, a melynek főtárgya az idei őszi atlétikai verseny megbeszélése volt. A verseny napjára szeptember 16-ikát tűzték ki. A program pontjai a következők: 1. 100-jardos síkfutás, 2. gerelyvetés, 3. magasugrás, 4. súlydobás (egyesületek hatos csapatokkal), 5. hármasugrás, 6. diszkoszvetés (hatos csapatban), 7. stafétafutás (négy futóval), 8. füleslabda-mérkőzés. E versenyszámokból egy hármas összetett verseny lesz, úgymint a diszkoszvetésből, a magasugrásból és egyszer 400 m. síkfutásból. A jubiláris évre való tekintetből megkeresi a választmány a hatóságokat és a köztisztviselőket tiszteletdíjak adományozására, valamint egy hölgybizottságot kér meg a füleslabdára kitűzendő „hölgyek díja” létesítésére. A verseny tartalmát igen értékes és minthogy a füleslabda-versenyre a Budapesti III. ker. Torna- és Vívó-Egyesület, a Budapesti Egyetemi Atl. Club, az E. T. V. E. idei debreczeni legyőzője, és a Kassai Jogász-Sportegyesület csapatainak részvételét megígérték, erkölcsileg is föltétlenül sikerülni fog. Most már csak Eperjes közönségén a sor, hogy jelenlétével, különösen bájos hölgyeinkkel, a ver-

seny fényét s az utána tartandó közös vacsora és tánc sikerét emelje. — **Az E. T. V. E.** választmánya örömmel vette tudomásul, hogy *Holénia* Gyula dr., városi főorvos, tagjainak sorába alapítónak belépett.

— **Kirándulók figyelmébe.** Kitűnő, valódi, üdítő hatású savanykás asztali bor literje 32 és 35 krajczár *Bohrandt* J. W. fűszerüzletében Eperjesen — Házhoz szállítás.

— **Szigordi völgy!** De kár, hogy még a legközelebb fekvő Eperjes város közönségének nagy része sem ismeri e regényes, gyönyörű fekvésű, lehetőleg jobb vasas-forrásokkal telt, fenyő-, tölgy- és bükkfa-erdőkkel körülvett völgyet. Kötelességet teljesített a Magyarországi Kárpát-egyesület Eperjesi Osztálya akkor, midőn július hó 22-ikén, vasárnap egy 22 tagból álló társaságot — melynek nagyobb fele hölgyekből, még pedig komáromi-, sőt pozsonyiakból, állott — s éppen azért részint kocson, részint szekereken tettek meg az utat, — e szép völgybe vezette, a hol az egész napot a lehető legjobb kedvben töltötte el. Kedves kötelességet véltünk teljesíteni akkor, a midőn megemlítettük, hogy a nehéz körülmények s a legnagyobb figyelemmel teljesített háziasszonyi tisztet *Thrór* Gyuláné úrasszony viselte, a kinek főzje volt a legjobb bizonyíték arra, hogy a többnyire hölgyekből álló társaság mily friss erővel mászta meg a völgy ügy nyugati hegy-láncolatát, a „*Szokolova szkala*”-t (Sólyom-hegy), mint a még meredekebb, keletre fekvő, 618 méter magas *Szigord-hegyet*. A társaság — mely lehetőleg jobb hangulatban csak a késő esti órákban tért haza — elhatározta, hogy szép idő esetén jövő vasárnap délután, azaz júl. 29-ikén *Savanyúvízre* rándul, mely alkalommal az Osztály vendégeket is szívesen lát. Az ellátásra vonatkozó utasítások *Theisz* Á. egyleti pénztáros úrnál megtudhatók.

— **Sikerült amatőr-felvételek** előállításához jó minőségű fényképezési szerek szükségesek. Gyári áron kaphatók *Cattarinonál* Eperjesen.

— **„Vasúti panasz”** című, június 10-iki számunkban megjelent közleményünkre vonatkozólag arról értesíti lapunk szerkesztőségét a *Ksod*. nobilis és a közönség érdekét mindig szem előtt tartó vezérigazgatója, hogy az eperjes-margitfalvi és eperjes-phönixhutai viszonylatnak a 3-ik távolsági vonalszakaszból a 2-ik távolsági vonalszakaszba való áthelyezése és ennek folytán a kassamargitfalvi viszonylattal való egyenlősítése végett felügyeleti hatóságához fordult az igazgatóság. A jóváhagyás leérkezése után az említett declassificatio iránt a szükséges intézkedéseket meg fogja tenni.

— **Pályázat útibiztosi állásra.** Sárosvármegye törvényhatóságánál n. u. díjazás folytán megüresedett egy útibiztosi állás, melyre a vármegyei alispán pályázatot hirdet a hivatalos lap legutóbbi számában. Az útibiztosi állás javadalmazása ezidő szerint 1100 kor. fizetés, 200 kor. lakáspénz, a reá bízott törvényhatósági közutakon minden kiépített kilométer után 6 kor. 60 fillér, a kiépítetlen közutak után kilom.-ként 3 kor. 30 fill., 20 korona irodai átalány és 30 korona szertárbért. Pályázati határidő: aug. 26.

képe. Kritikusan mosolyogtam a Bürgerliches Arzenalban pl. a Bouillon Gottfried s ha nem csalatkozom, Libussa pánczélatán és sok ilyenféle csodabogáron, melyek mind az újabb időkben eredő gyártmányok voltak. De könyvet facsart ki szememből, midőn *Gusztáv Adolf* szarvasbőr „*Koller*”-jét láttam. Azonban legjobban éreztem magamat a Brühl-parkban, a bécsi nyárspolgárok paradicsomában, a hol ezek a zöld pázsiton ülve (im Grünen), a magokkal hozott sült-csirkéből (*Backhändel*) lakmároztak s boroskát fogyasztva hozzá, minden arra menő tisztességes embert megkínáltak a comedentiával. Én is egy olyan nagyszámú család körébe leterülve, vig beszéd közt feledhetetlen percekért töltöttem el. A Bruder Ungar-t elfulladásztották volna étel-italban.

Igaz, leginkább a szép hajadon marasztott soká. Búcsúzáskor könny ragyogott nefejejs szemében; soha sem láttam többé, de nem felejtettem el. Bécsnek olcsósága nem tűnt fel, hiszen különben sem volt olcsóbb Pestnél, hol három-négy tálnyi ebédért egy hónapra 11 váltóforintot és Eperjesnél, hol egy porcióért 4 váltógarast, vagy Pozsonynál, hol egy, a tányér karimáján túl terjedő porció almásrétesért (krokodilnak neveztük) 20 váltókrajczárt fiztettem. De annyit mégis megemlíték, hogy Schwarz Edmund csinos szobáért — kiszolgálattal együtt — havonként 3, de már pengőforintot fizetett. „*Tempi passati*”

Bécsből Stockerauig vaspályán — életemben először — mentem, onnan emberszállító furmányossal, ernyős parasztszekereken, zsúfolva, talán nyolczan utaztunk Prágáig. Már Prága inkább imponált, mint Bécs; igazán monumentális város. Hankát, a hírhedt irodalmi hamisítót (a Königinhofi versek stb. koholóját) fel-

kerestem. Leginkább arra emlékszem, hogy Prága csendes város volt, vendéglői piszkosak, de árai majdnem ingyenesek.

Kocsin mentem Drezdáig. A művészeti ABC-ben már annyira mentem, hogy Drezda képtárában, *Zwingerjében* és „*Grüne Cabinet*”-jében már otthonosabban mozogtam és kivált az első olyan jó iskola volt, hogy ezentúl már folytonosan olvastam. Bizony én is elrítam (csendesesen) magamat a *Rafael* „*Sixtina*”-ján. „*Sie hat etwas angethan*” (Holbein's „*Mariechen*”, a beteges gyermekkel a karján). A *Zwingerben* nem találkoztam oly stupiditással, mint a bécsi Burg-Arszenalban. De mielőtt tovább mennék, megemlítem, hogy *Pirnában* meglátogattam a *Sonnenstein* tövében fekvő vendéglőt: „*Zum Engel*”, édes atyám szülőházát és a *Herfurthok* *Erbwirtschaftját*, mely feudális birtok volt. A felfutó szőlővenyigéről egy levélkét leszakítottam emlékül; különben pedig közel rokont ott nem találtam. *Lipcsében* éppen vásár volt — akkor még világraszóló — *Európa* népeinek találkozóhelye, mikor arra keresztül utaztam.

Jénába késő éjjel érkeztem; a postakocsis trombitájának szavára mélabús érzélem fogott el: az ismeretes dallam, mely nálunk és talán Európaszerte azonos volt, a szülői házra és hazámra emlékeztetett, de arra is, hogy ettől elszakadva, idegenek közt árva vagyok. Élénken emlékszem megrendüléseimre.

Látom, hogy eddig nagyon is bőbeszédű valék; így folytatva, vastag könyv válnék feljegyzéseimből. Tehát rövidebbre fogom a dolgot; azonban jót nem állók: nem válok-e ismét fecsegővé?

Jénában magyarok tizenketten valának, tehát ötten többen, mint az etelközi vérszerződők; közülök *Sahr* *Károlyhoz*, *Ambrózyhoz* és *Csecsetkához* — most po-

zsonyi theol. tanár — vonzódtam leginkább, azért könnyen foglaltuk el a „*Finkey*”-t. Jenában ugyanis minden nagyházat okosan, nem a lelketlen utca és szám, hanem szellemesen a tulajdonos neve szerint határoznak meg s így elérik, hogy a piczi város egy nagy nyárspolgáris családdá válik kotyogásaival, a sövényfeletti harcaival és ölekezéseivel. Ennek a családnak elkényeztetett gyermeke a *Spiest* hordó, pénzt szóró, a „*Besen*”-ekkel (leányok) tánczó és a *Knoten*-eket (a bennszülött lakók nem-diák sarjadékai), a mesterlegényeket büntetlenül elpáholó „*Bursch*”, kivel azonban megesett, hogy tíz *Knoten* néha megverte. Még más neveletlen diákszokásról is meg kell emlékezni; pl., hogy az esteli előadások alatt dohányoztak, még azután is, midőn egyszer a nagyon szelid és nyájas *Luden* felkérte hallgatóit, hogy azt ne tegyék, e szavakkal: „*Aber meine Herren, rauchen Sie nicht, ich bin alter Mann*”. Szintúgy arról is, hogy talán azért, mert tiltva volt, rappral is jártak az előadásokra és a heti órák közt is a piacdon vitáztak, a mi úgy történhetett, hogy egyetemi középület nem lévén, a tanárok bérelt házakban „olvastak”, Hase pedig a magáiban s a városban mindig élénk sürgés-forgás volt. Elég legyen ez a *Musenstadt*nak jellemzésére, melyről egy anonyim *Homér* a német egyetemek *Odysszejében* méltán dalolhatta: „*Und in Jene, da ist es bene*”, kivéve a kosztot, melyet nekünk, mint „*Freitisch*”-t a *Heineyben* találtak s kimagasló részei a nagyszabású „*Klösse*” és tejből főtt rizsen a kolbász valának. Előbb visszariadtunk tőlök, de az elodázhatatlan fatum megszoktatta velünk ezt a thüringiai nemzeti eledelt.

(Folyt. köv.)

— A néh. Sterbinszky László-féle családi alapítvány kamatjövödelmei évenként két részletben kiosztatnak a család azon tagjai között, kik az iskolákat látogatják. A kiknek gyermekei e feltétel értelmében a kamatjövödelmek felvételére jogosítva vannak, azok a gyermekek iskolai bizonyítványaival felszerelt kérvényeiket a város tanácsához augusztus 6-ikáig terjesztésük be.

— Fényképező amatőrök figyelmébe! Sötét-kamarát — nem-vásárolóknak is — a legnagyobb készséggel enged át Cattarino Sándor fényképezési cikkek és gépek raktára, Eperjes.

— II. Rákóczy Ferenc és Sárosvármegye. Ezen a címen egy nagyobbabbszámú monografiát ad ki legközelebb *Dvortsák Győző*, Sárosvármegye levéltárosa. A mű levéltári kutatásokon alapul, tehát kétségtelenül sok érdekes új adatot fog napfényre hozni nagy fejedelmünk s viszonyára megyénkhez. A művet, illetőleg az alábbi előfizetési felhívást a legmelegebben ajánljuk közönségünk figyelmébe. Kegyeletes dolog a szerzőtől, hogy most a nagy temetés küszöbén felidézze Sárosvármegye e nagy dicső emlékü főispánjának, lakosának, a kurucok csillagának emlékeztetést.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

„Quid sunt regna sine legibus? — magna latrocinia.“
„Quid leges sine moribus? vano proficiunt.“

Kétszázados távollét után tér meg szeretett honába nemzeti történelmünk legragyogóbb vezércsillaga: II. Rákóczy Ferenc. Annyi hányatás után hazai földben fog megpiheni. Most hazajövele alkalmával hadd eleve-nítsem fel az eseményeket, a melyek szűkebb hazánkban — Sárosvármegyében — e szent név jegyében le-játszódtak. Hadd fessek meg a képet gyenge esetem-mel, a melyet megyénk akkor — e nagy időkben — mutatott.

Fáradhatatlan türelemmel gyűjtöttem adatokat e korhoz. Vármegyénk gazdag levéltára rendkívül sok, érdekesebbnél érdekesebb adatot nyújtott. Különösen ezen körülmény ösztönzött munkám megírására.

Munkám főrészt ugyan II. Rákóczy Ferenc kora képezi, de kiterjedek benne megyénk nagy mult-jára s megyénk történelmében kiváló helyet foglaló vezető személyekre; a főispánokra, a kik között II. Rákóczy Ferenc is helyet foglal.

Munkám címét talán így választom meg a leghelyesebben, ha „II. Rákóczy Ferenc és Sárosvármegye“ címet adom neki. Terjedelmét 250—300 oldalra tervezem, 30—40 műmelléklettel, illetve képpel gazdagítva. Kétféle kiadásban fog megjelenni: finomabb kivitelű díszkötésben és egyszerű kivitelben. — Ára 5, illetve 9 korona.

Így, rövid vázlatban megismertette művem, azon kérelemmel fordulok a t. közönséghez, szíveskedjék művem megjelenését szíves megrendelésével támogatni s becses megrendelését a gyűjtőív felhasználásával legkésőbb f. évi augusztus hó 1-jéig megtenni. A munka a FELVIDÉKI HIRLAP kiadásában fog megjelenni.

Eperjesen, 1906. évi július hó 20.

Dvortsák Győző,
Sáros vm. levéltárosa.

— Értésítés. A szekesői járás főszolgabírája közhírré teszi, hogy a megüresedett *tótrasslavicsai körjegyzői* állásra f. évi július hó 17-ikén *Jeszek József* ferzsői körjegyző lett egyhangulag megválasztva.

— Hazánknak kies fekvésű *Stubnya-fürdője* ez évben is örövend a látogatottságnak, mi nemcsak a fürdőbérő és Selmeczbánya város aldozat-készségének tudható be, hanem a fürdő gyógyító hatásának is. Több száza rugó vendégei között ott találjuk *Erdély Sándor* volt igazságügyi minisztert, dr. *Naményi Imre* miniszter osztálytanácsost, *Jeszenszky Danó*, *Kovács Ferenc* kir. közjegyzőket, valamint *Eötvös Károlyt* a vajdát s még több illusztris vendéget.

— Az iparegyesület a vidéki kiállításokról. Az Országos Iparegyesület a vidéki kiállításokról iránt főnállása óta meleg érdeklődést tanúsított és ezek sikerének előmozdításában erkölcsi és anyagi támogatásával mindig örömmel és czéludatosan működött közre. De mindenkor kötelezősége szörványosan jelentkező elfajulása ellen intő szavát fölemelni és a hazai ipar és iparfejlesztés komoly érdekeit ezekkel szemben megvédelmezni. Főleg pedig odahatni, hogy ma már csak gyakorlati értékű kiállításokat rendezzenek az illetékes körök. E szempontoknál fogva az iparegyesület a hozzája újabban érkezett konkrét jelentések alapján fölkéri a kereskedelmi minisztert, hasson oda, hogy a vidéki kiállítások, melyeknek bizonyos időközökben és bizonyos országrészekre való területiális beosztás szerint tervbe veendő rendezése a jövőben is felette kívánatos, ezentúl csak bizonyos, az egyesület által többször hangoztatott elvek figyelembevételével legyenek rendezhetők, illetőleg, hogy csak oly kiállítások részesülhessenek jövőre a kormány erkölcsi és anyagi támogatásában, a melyeknek rendezésénél ezeket az elveket *conditio sine qua non* gyanánt elfogadják. Ehhez képest

elengedhetetlenül szükséges, hogy e kiállítások első sorban a helyi (kerületi) ipar pártolásán k és fejlesztésének legyenek komoly és czéludatos eszközei, hogy az ország többi részeiből ily kiállításokra csak oly cikkek bocsáttassanak, melyek azon a területen, melyre az illető kiállítás hatásköre kiterjed, még nem gyártanak, vagy a melyek direkt az ottani gyártás előmozdítására szolgálnak (szerszámok és eszközök stb.). Érdeke kellene vonni a helybeli fogyasztó közönséget, hogy az a helyi és kerületi iparosok javának részvételét lehetőleg előzetes megrendelések révén segítse biztosítani; minden kiállításnál óvakodni kell a költséges építkezésektől és díszítésektől; végre súlyt kellene helyezni a kiállítások tanúságainak értékesítésére és e végből odahatni, hogy az ilyen kiállításokból leszűrődő tapasztalatokról, illetőleg az illető vidék ipar- vagy gazdaságfejlesztési igényeiről, kívánalmairól és lehetőségeiről a közgazdasági kormányzatnak esetről esetre megokolt és konkrét javaslatokban kifejezett tüzetes jelentés terjesztessék elő. Ez alkalomból azt is hangsúlyozza az iparegyesület, hogy nem tartja szükségesnek, hogy az ilyen kiállítások direkt állami támogatása túlmenjen az eddigi elég méltányos kereteken; azt pedig határozottan helyteleníti, hogy költséges, de teljesen czélaltalan építkezések és felesleges dekorációkra, általában pedig improduktív kiadásokra az állami támogatásból százezreket költsön. Ilyen költségekkel éppen az állam ellenőrző hatalmának kellene az egyes kiállítások intézőit visszatartani, annál inkább, mert az ilyen kiadások rendszerint az iparfejlesztés és az ipari szakoktatás rovására esnek.

— Fényképezési készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, a kik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az *A. Moll* cégnek (Bécs, Tuchlauben 9) cs. és kir. udv. szállító 1854 óta fennálló fényképezési eszközök, különlegességek áruházát, a melynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küld el bérmentve a czég.

— A Magyar Túrtaegyesület Tatra-osztálya közhírré teszi, hogy az egyesület tagjai a következő kedvezményeket vehetik igénybe: 1. A vall- és közokt.-ügyi miniszter 19,991/1892. sz. rendeletével a Pilis-hegységben lévő mexikói, pilisszentkereszti, pilisszentlászlói és sikárosi erdőőri lakban elhelyezett erdőőrök utasítottak, hogy a hozzájuk belátogató egyesületi tagokat méltányos árak mellett élelemmel és éjjeli-szállással lássák el. 2. A pénzügymin. 32,886/1892. sz. rendeletével utasította a selmeczbányai és nagybányai bányagazgatóságot, a nagyági bányaműgazgatóságot, a zalatnai, marosújvári, szlatinai és sóvári főbányahivatalokat, a rézbányai bányahivatalt, a zólyombrezsői, vajdahunyadi, kabolapojani és kudsiri vasgyári hivatalokat, hogy az egyesület tagjait a bányák meglátogatásánál, a kirándulásoknál, vezetők feltogadásánál, az utasítások és kellek beszerzésénél támogassák, a hol pedig alkalmas vendéglők hiányzanak, ott a tiszti helyiségekben — ha azok megszállva nincsenek — elhelyezték. 3. Gr. Eszterházy Móricz uradalmainak ugodi erdőmesteri hivatali 239/1899. számú átiratával tudatta, hogy az évi tagsági-jegyét közegei igazolványul tojnak tekinteni arra nézve, hogy egyesületünk tagjai a pápaugodi, telsőgallai és bicskei uradalmi erdőszégekben — a szabályok szem előtt tartása mellett — kirándulhassanak. 4. Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajzási társaság I. ad 1915/20,838. 1905. sz. átirata értelmében az egyesület tagjai a passau-bécs-budapest-orsovai Duna-szakaszon, a Száván, a Tiszán, valamint valamely magyar hajóállomásról Belgrád, Obrenovác és Sabác szerb határállomásokra, vagy onnét visszafelé közlekedő személyszállító hajókon II. oszt. jegy váltása ellenében I. oszt.-on utazhatnak. A helyi forgalom általában, a szerb forgalom e kedvezmény alól ki vannak véve. 5. A balatontavi gőzhajzási részvénytársulat 317/1904. sz. átirata értelmében az egyesület tagjai II. oszt. jegy váltása ellenében az I. oszt.-t vehetik igénybe. 6. A csorbai fogaskerekű vasúton a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasútnak 1904. évi 20,320/D I. sz. átirata értelmében a tagok bármely osztályon 33%-os kedvezményt kapnak ápr. 1-jétől nov. 15-ikéig. Kivétel a serajevo-hidzsei vonal. 8. A dobsinai jégbarlang telepigazgatósága 1904. május 1-jén kelt átirata értelmében az egyesület tagjait a barlang belépti-díjánál 25%-os kedvezményben részesíti; csakis társaskirándulások alkalmával. 9. A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút 1904. évi 20,320/D I. sz. átirata értelmében a poprádvölgyi, árvavölgyi és tátralomniczi h.-é. vasutak vonalain, esetről esetre benyújtandó kérelem alapján, menetdíjkedvezményt engedélyez. 10. A budapesti helyiérdekű vasutak szentendrei, czinkotai és haraszi vonalain a II. kocsiosztály féljegyvel használható. 11. A magyar-horvát tengeri gőzhajzási társaságnak Dalmáciában közlekedő hajóin tagjaink (ha legalább is öten utaznak együtt) olcsóbb osztályú jeggyel a magasabb osztályon utazhatnak. Ugyaníly kedvezményben részesülhetnek azonban egyes tagjaink is, ha erre egyesületünk központi elnökségétől ajánlólevelet szereznek. 12. A dobsinai jégbarlang telepigazgatóságának 1904. máj. 1-jén kelt átirata értelmében az egyesületi tagok családjai is részesülnek 25%-os kedvezményben. — *Téry-menedékház*. A Magas-Tátra

Öttó katlanában épült Téry-menedékház (bérő: Adriányi János) pünkösdkor adatott át a közhasználatnak. A menedékházban a nagyobb étkezőhelyiségen kívül négy, két-két, kettős ágyval berendezett hálószoba áll a turisták rendelkezésére. Hálási díj éj- és személyenként 3 kor.; a Magyar Túrtaegyesület tagjai évi tagsági igazolványuk felmutatása mellett azonban csak 2 kor.-t fizetnek. Az ételek és italok árait a menedékházban kifüggesztett jegyzék állapítja meg. Minden kedvezmény a folyó polgári évre kiállított, az illető tag arczképével elválaszthatatlanul összefűzött és az Osztály bélyegzőjével ellátott tagsági-jegy felmutatása ellenében vehető igénybe. A kik az egyesületbe tagul belépni óhajtanak, kegyeskedjenek ebbeli óhajukat Belóczy Sándor ügyvivő-alelnöknel, vagy Patonyi Adolf egyesül pénztárnoknál Késmárkon bejelenteni.

— Az anyakönyvi hivatal kététhi kimutatása. *Születtek*: Bohács Miklós r. k., Haluska Ferenc r. k., Haldinszky Júlia r. k., Antolik Anna r. k., Roth Károly r. k., Neumann József izr., Krause Erzsébet r. k., Geczik János r. k., Berger László, Csongor izr., Fuchs Gizella izr., Morgenroth Béla r. k., Harcsár József r. k., Hromada Anna r. k., Benyó Anna r. k., Forbák Anna r. k. — *Meghaltak*: Hraboveczky József r. k., 52 éves; Csekán József g. k., 6 hónapos; Emmert István r. k., 64 éves; Hmelyár János r. k., 1 hónapos; Piller Jánosné r. k., 56 éves; Deckert Kiliánné r. k., 67 éves; Sztavits Edéné r. k., 39 éves; Csura György r. k., 48 éves; Spisák Józsefné r. k., 42 éves; Bottenstein Sándorné izr., 69 éves; özv. Feczkanics Jánosné g. k., 70 éves; János István r. k., 1 hónapos; Mikó Józsefné g. k., 56 éves; Káldy Irén r. k., 3 hónapos. — Házasságkötés nem volt.

Felelős szerkesztő:

Dr. Raffay Ferencz.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

NYILTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és kösvénynél, a cukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

Lithion-forrás

SALVATOR

Működő alkorról használtatik. E forrás kiváló tulajdonsággal!

Orvosi szakvélemények, gyógyszeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Allandó összetételű.

Első rangú gyógyvíz és diacitikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetényekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Bizonyos részről felmerült azon rosszindulatú híreszteléssel szemben, mintha a Fekete-sas szállodában kőbányai sör helyett kassai sört mérnének ki, indítatva érezzük magunkat annak kijelentésére, hogy ez rosszakarató rágalom, melynek valótlan-ságáról magának bárki személyesen meggyőződést szerezhet.

Tisztelettel:

Gellért Testvérek.

Császárfürdő

dem berendezésű török-, kő- és márfürdők. Ivó- és kezelési, jutányo Pro-pektus

Sch

gő

elis

Esz

Legna

Lin

Kü

Tri

Ma

HA

Mal

Mo

Azonn

Kor

H

Pén

érték

köny

Mind

kötv

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes-hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak.

Pro-pektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság

Teljesen pótolják a külföldi likőröket
Schrank Béla

gőzerőre berendezett likörgyárának elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képvisele: Lindner J. Mór, Eperjes.

Különleges gyártmány: **Triple Sec** „Comme il faut“.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására adni, hogy nálam augusztus 1-jétől

jó és ízletes házikoszt-

abonnement

kapható. Kiváló tisztelettel **PALKOVITS ILONA,** Főutca 95., földszint 1. sz.

588-1906. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszéknek 1906. évi 3376. sz. végzése folytán Klefner Gyula ügyvéd által képviselt Eperjesi Takarékpénztár felperes részére *Kossa József és társai* alperesek ellen 40 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán Bednarsik János alperestől lefoglalt és 700 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbíróóság 1906. évi V. l., 242/2. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes Bednarsik János finta lakásán leendő megtartása határidejűl 1906. évi augusztus hó 8-ik napjának délelőtti 9 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzítés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettetéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1906. július 23. **Spányi Kálmán,** kir. bír. végrehajtó.

Elköltözés miatt jutányos áron eladó azonnal ház,

mely öt szobából és a szükséges mellékhelyiségekből áll; van hozzá folyófürdőházzal berendezett szép gyümölcsös- és virágos-kert. Bővebbet Alsó-körút 33. sz.

Mayer gépgyár Vas- és Fémöntőde R.-Társ.

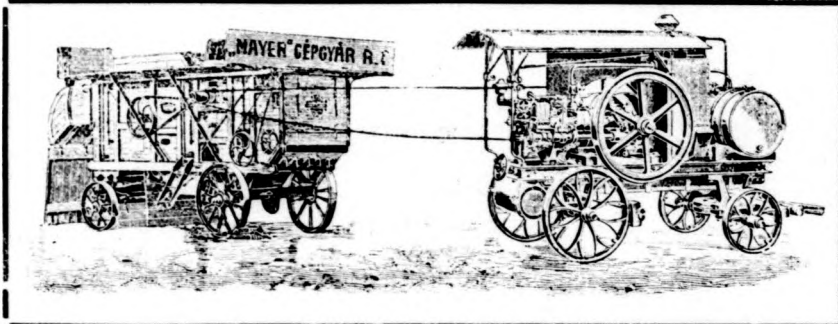
SZOMBATHELY. * * * * * BUDAPEST, Váci-körút 61. szám.

HAZAI GYÁRTMÁNY.

Külön:

Malomépítészeti Motorosztály.

Kitűnő munka! Kedvező feltételek!

ALAPÍTTATOTT 1850.

Mindennemű

Gazdasági gépek gyártása.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Azonnal szállíthatók még: Osborne MAROKRAKÓ ARATÓGÉPEK. FÜKASZÁLÓK. Cséplőkészletek: 3 PH. 22", 4 PH. 27", 6 PH. 800 mm., 8 PH. 900 mm., 12 PH. 48" és minden más gazdasági gépek legújabb és legjobb kivitelben.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESÉN.

Korszerűen s díszesen felszerelt

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intézkedések, címkek, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnomással. ...

Pénzüntézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Legválasztékosabban berendezett

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók ízléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, táncrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítására. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíték.

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítása, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és csinos kiállítása.

↳ Különlegesség könyvnyomdai színnyomásban!

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntőde.

Költségvetések — készülő nyomtatványokról — postalordullával.

Egy
tanonc
felvétetik
Kassewits János fűszerkereskedésében.
Kisszeben.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.
Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közszer, csúsz és a meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.
Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.
Moll-féle gyermek-szappan.
Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.
Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.
Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.
Főszékhely: Bécs, I., Tuchlauben 9.
Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

== Egyesületek, intézetek figyelmébe!! ==

Teljesen jókarban lévő, hosszú, hangverseny-

zongora

400 koronáért eladó.
Bővebbet: dr. Flórián Károlynál, Eperjes, Árok-utca 26.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, elődái kőtegek, úszóir ter, orvosság, öltér, laryng, laryngitis, fész- és szájkörnyék ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a kátrány-nak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségeknek sikerrel alkalmazatik a kátrány-szappan-csapat.

Berger-féle kátrány-kénszappan.
Mint gyengébb kátrány-szappan az arcra és tisztálatlan bőrt elváltozására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegsége ellen tökéletesen bőrtisztító, mosó és firtó-szappan mindennapi használatra szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
20% glicerín-tartalommal és tinnel illattal. Mint kiváló bőrpótló szer kitűnő eredménnyel használatik továbbá a:

Berger-féle borax-szappan.
Kifűzők, naposítás, szepió, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Ami minden fajunk 70 fillér használati utalvánnyal egy üveg. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjelzését minden címkén.
Külföldre díjazott levelei: Bécsben 1883-ban és aranyéremmel a párisi világi kiállításán 1900.
Minden egyéb gyógy- és egészségügyi szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékel használati utalvánnyal van sorolva.
Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.

Nagyban: G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.
Magyarországi kizárólagos forgalmazók: Földi József Gyógyszertár, Budapest, Király-utca, 11. számú, és Soltész Sándor, Zrínyi-utca 2. számú, Magyarországi összes győztes raktárakban.
Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-tárában, valamint Magyarországon összes gyógyszer-tárakban.

Bor
50 hektó kitünő fehér rizling
eladó.
Literje 24 kr. helyi állomásra szállítva.
50 liter is rendelhető
Petheő Gyula bortermelőnél
Hevesen.

Dobó-Pétermező községben, a héthársi vasúti állomástól 10 percnyire, egy
urasági birtok
megfelelő lakással és gazdasági épületekkel 1907. évi április hó 1-jétől 6 évi időtartamra
haszonbérbeadó.
Bővebb felvilágosítással szolgál Dobay Imre, Tarczadobó, u. p. Héthárs.

A PESTI NAPLÓ ÚJ KARÁCSONYI AJÁNDÉKA.

A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar Gêniozsvak'neiseinek gyűjteménye. Irdalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvtárcsoporthoz, náluk szebb, előkelőbb, értéke-ebb díszmunkák nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándékkal adja előfizetőinek. A Pesti Napló idei ajándéka, az 1906. évi karácsonyi albuma, meg fog felelni a Pesti Napló díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítására fényével felül fogja múlni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. A Pesti Napló idei ajándékkönyve

RÁKÓCZI-ALBUM

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásában gyökerező irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és izgalmas hétköznapjait Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélyszéges hangulatait, dicsőségét és szenvedéseit. Javairól fogják megírni a nagy saladságharc eleven krónikáját. És meg fog szólni ebben a kötetben a kor költsége és izzó muzsikája. A dalmokot és a tárogatóst is tanúságba idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képen, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort. Nagysabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosított művészet egész sor több-színnyomású képeiben fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bizzuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.
Ezt az új, páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül
minden új előfizető is,
a ki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve a ki karácsonyig legalább egy féle évi díjat befizetett és egy további féle évi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módzatokra vonatkozólag a
PESTI NAPLÓ kiadóhivatala, Budapest, Andrassy-út 27.
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy hónapra 2 kor. 40 fillér. Műlatvány-számlát szívesen küldünk.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tisztá és ment káros alkotórészekről.
Jótállás: 25,000 koronát fizet Schicht György cég szolgálatában hárkinek, a ki belőzo yitja, hogy szappana a «Schicht» névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(Szarvas- vagy kulcs-szappan)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvja.

Mindennemű ruha és Hófehér ruhát át.
mosási módszer részére A színeket emeli, fénylővé
a legjobb és legolcsóbb. és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan «Schicht» névvel és a szarvas- vagy kulcs-védjeggyel legyen ellátva.

Sokszorososan utánozva, de soha el nem találva, — hatásosan csupán a
Zacherlin segít mindenféle rovar ellen!
Sohase vásároljunk csomagban, de csak üvegben.

- Kapható Eperjesen:**
Barts E. gyógyszer.,
Bein Simon,
Bohrand J. V.,
Dahlström Károly,
Diamant Fülöp, | Duschütz Ármán,
Feldmann Adolf,
Fried Simon,
Gallotsik J. V.,
Gärtner Ignác | Gidon Kálmán,
Glücksman Mór,
Holénia Béla,
Holländer Samu,
Klein Ferencz | Kónya Miklós,
Lefkovits Emil,
Mikolik István,
Molitorisz I. gyógyszer.,
Neumann B. Özv., | Schönfeld Izidor,
Sváby Ferencz,
Troszter Kálmán,
Wenczel István. |
|--|---|--|--|--|
- Ezenkívül a vidéken mindenütt vannak raktárak, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —